

Клепанчук Ольга Юріївна,
доцент кафедри фінансового менеджменту,
Корень Діана Олегівна,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів, Україна

ОЦІНКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА АТ «ЛКФ «СВІТОЧ»»

Кризові явища негативно впливають на господарську діяльність підприємства, тому важливо вчасно виявляти можливі ризики та вживати відповідних заходів з їх нейтралізації. Вітчизняними та зарубіжними вченими було розроблено ряд методик та моделей, що дозволяють завчасно визначити ймовірність банкрутства та проаналізувати проблемні ситуації. [1]

Згідно Z-моделі Альтмана, моделі Спрінгейта, моделі Терещенка, які застосуємо при аналізі фінансового стану підприємства АТ «ЛКФ «Світоч»», порівняємо результати досліджень та визначимо найефективнішу, на нашу думку, модель серед зазначених.

Модель вітчизняного науковця О.О. Терещенка визначається за наступною формулою:

$$Z = 1.5x_1 + 0.08x_2 + 10x_3 + 5x_4 + 0.3x_5 + 0.1x_6, [2]$$

При цьому залежно від результату показника Z отримаємо наступні висновки:

$Z > 2$ – підприємство є фінансово стійким і йому не загрожує банкрутство;

$1 < Z < 2$ – у підприємства порушено фінансову рівновагу (фінансову стійкість), але йому не загрожує банкрутство за умови переходу на антикризове управління;

$0 < Z < 1$ – підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів;

$Z < 0$ – підприємство є напівбанкрутом. [2]

Зробивши відповідні розрахунки, бачимо, що коефіцієнт Z протягом трьох років перевищував показник 2: 2018 – 8.69, 2019-4.09, 2020-3.48, що означає, що підприємство є фінансово стійким і йому не загрожує банкрутство. Однак, починаючи з 2018 року цей показник поступово зменшується, що потребує загострення уваги фінансового менеджменту компанії. Припускаємо, що така динаміка була спричинена через спад прибутку внаслідок впливу пандемії коронавірусу та загострення ситуації на сході країни.

У 1968 р. Е. Альтман запропонував п'ятифакторну модель, де факторами є окремі показники фінансового стану підприємства. Ця модель для акціонерних товариств має наступний вигляд:

$$Z = 1,2x_1 + 1,4x_2 + 3,3x_3 + 0,6x_4 + x_5, \text{ де}$$

$Z > 2,9$ – зона фінансової стійкості («зелена» зона)

$1,8 < Z < 2,9$ – зона невизначеності («сіра» зона)

$Z < 1,8$ – зона фінансового ризику («червона» зона)

Розрахувавши відповідні показники- 2018 -10.94, 2019 -7.46, 2020- 7.69; робимо висновок, що аналізоване підприємство знаходиться в зеленій зоні, при цьому, на відміну від попередньої моделі, ситуація протягом трьох років була неоднозначною, так у 2018 р. був найвищий показник фінансової стійкості, найнижчим він став у 2019 р.

Модель М. Спрінгейта, розроблена в 1978 р. вважається високоточною (90%) і обраховується наступним чином:

$$Z = 1,03x_1 + 3,07x_2 + 0,66x_3 + 0,4x_4$$

За моделлю Спрінгейта, якщо критерій $Z < 0,862$, позначає підприємство як потенційного банкрута, якщо $Z > 2,451$, то загроза банкрутства мінімальна і підприємство є фінансово надійним.[4] Критерій Z підприємства АТ «ЛКФ «Світоч» знаходився в діапазоні 1.30-2.14 (2018- 2.14, 2019-1.47, 2020-1.30), що означає, що підприємство не є потенційним банкрутом, однак і не є фінансово надійним з мінімальною загрозою банкрутства. Також спостерігаємо спадну динаміку за даним критерієм з початку 2018 року.

Таким чином, інструментарій для оцінювання ризику банкрутства підприємства досить різноманітний, вдосконалений відповідно до територіальних особливостей та вимог сучасності. Із зробленого дослідження, можемо стверджувати, що зазначені моделі оцінки ризику ймовірності банкрутства дозволяють сформувати загальну картину фінансової платоспроможності підприємства, простежити динаміку господарської діяльності, виявити існуючі проблеми та прийняти відповідні управлінські рішення. Підприємству АТ «ЛКФ «Світоч»» згідно наших розрахунків банкрутство не загрожує, однак певні показники потребують підвищеної уваги з боку фінансового менеджменту підприємства.

Список використаних джерел:

1. Бланк І.А. *Фінансовий менеджмент : навчальний курс* / І.А. Бланк. – Київ; Ніка-Центр Ельга, 2007. – 451 с.
2. Терещенко О. О. *Фінансова санація та банкрутство підприємств : навч. посібник* / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2014. – 412 с
3. Річна фінансова звітність АТ «ЛКФ «Світоч»»
<https://www.nestle.ua/sites,https://smida.gov.ua/db/emitent/year/xml/showform/91725/165/templ>
4. Лащенко В. А. *Діагностика ймовірності банкрутства як експрес-аналіз економічної безпеки підприємства* / В. А. Лащенко // *Управління розвитком*. - 2013. - № 21. - С. 54-58.